

NR. 228 | SEPTEMBER 2024 | VERSCHIJNT VIERMAAL PER JAAR

VIERDEWERELDBLAD

ATD | ALL TOGETHER FOR DIGNITY | SAMEN VOOR WAARDIGHEID

03 Zakkenrollers

06 De weg naar Peru

08 Zomerflitsen

EDITO

TEGENMACHT

Het was zomer, we lazen een boek. Altijd een kans om van thuis uit nieuwe werelden te verkennen en mee te kijken in iemand anders hoofd. 'Armoede uitgelegd aan mensen met geld' is een boek van Tim 'S Jongers. We vormden voor de gelegenheid een leesgroepje met zijn zessen en in drie zoomsessies bespraken we het boek.

'De kern van mijn betoog is simpel', schrijft 'S Jongers: 'willen we armoede effectief bestrijden, dan zullen we ons niet op mensen in armoede moeten storten maar eerst de blik van mensen met geld op armoede moeten veranderen.' Want die laatste draaien aan de knoppen van onze samenleving en dat doen ze vanuit hun eigen logica.

De tering naar de nering zetten en een tandje bijsteken. 'S Jongers toont waarom dat niet volstaat om uit de armoede te raken. Dat doet hij met voorbeelden, ook uit zijn eigen leven, met mate. Geen armoedepEEPshow. Tim 'S Jongers is een 'spreidstandburger'. Hij groeide op in armoede, was bijna dertig toen hij naar de universiteit ging in Antwerpen en daarna in Nederland waar hij nu beleidsvoorstellen doet. Arm is hij niet meer. Maar armoede blijft aan je kleven. Hij had niet het gevoel dat hij een sociale ladder beklom, eerder dat hij door een donkere tunnel kroop waarbij hij ook iets van zichzelf verloor. En wie wel over een ladder spreekt moet ook aandacht hebben voor de bodem waarop die staat. Is die stevig, of wankel maar liefdevol of is het een moeras vol slangen? Wat er nodig is naast geld: bodemherstel. Mensen moeten vertrouwen krijgen en zich persoonlijk kunnen ontwikkelen.

Het gebeurt maar zelden: een boek over armoede, dat ervoor pleit om de ervaringskennis van mensen in armoede naar waarde te schatten, haalt de bestsellerslijsten. In een beeldrijke, heldere taal en met veel vaart geeft 'S Jongers zijn inzichten mee. Kunnen spreken – en schrijven - en dat ook doen is belangrijk. Verder in dit nummer hebben we het over de Volksuniversiteit van de Vierde Wereld. In de jaren 70 van de vorige eeuw zei Joseph Wresinski: 'We moeten voortaan respect krijgen. Dat krijgen we als we kunnen praten. En als we kunnen praten, worden we erkend als sociale partners.' Daar start verandering.

'Waar blijft de tegenmacht? Waarom armoede schreeuwt om een opstand' is de titel van het negende en laatste hoofdstuk. Steeds meer mensen kloppen aan bij de voedselbank, de schuldhulpverlening en andere organisaties die een verlengstuk geworden zijn van het verkeerde overheidsbeleid. 'Het is pleisters plakken op een armoedig bestaan.' Om armoede echt te bestrijden en te voorkomen 'hebben we een massa van constructief woedende burgers nodig.'

Het is weldra 17 oktober, Werelddag van verzet tegen extreme armoede. De bedoeling van die dag is juist dat constructief woedende burgers met en zonder armoede-ervaring zich verenigen om die tegenmacht vorm te geven.

Isabelle Maes

Het boek van Tim 'S Jongers, 'Armoede uitgelegd aan mensen met geld' is uitgegeven bij de Correspondent (2024)

Uitgave van de Beweging

ATD Vierde Wereld

Victor Jacobslaan 12

1040 Brussel

(02) 650.08.70

contact@atd-vierdewereld.be

www.atd-vierdewereld.be

Internationaal: www.atd-fourthworld.org

Over de stichter: www.joseph-wresinski.org/nl

facebook.com/ATDVla

Verantwoordelijk uitgever:

Marijke Decuyper

Victor Jacobslaan 12

1040 Brussel

Foto's: ATD Vierde Wereld,

tenzij anders vermeld.

Voor giften van 40 euro of meer per jaar ontvangt u een fiscaal attest.

IBAN: BE89 0000 7453 3685

BIC: BPOTBEB1

U kan ATD Vierde Wereld ook opnemen in uw testament. Meer info hierover vindt u op onze website.

Druk en lay-out:

GRAPHIUS

©Engin Aksyurt

ZAKKENROLLERS

De zon staat aan een stralende hemel op deze vrije dag. Ik haal opgelucht adem. Veel kans dat er ons een mooie lentedag wacht, ideaal voor een gezinsuitstap.

Ik kom als eerste aan op de plaats van afspraak. Lang hoef ik niet te wachten voor de eerste gezinnen toestromen. Opgewekt en vol verwachting wachten we op de bus. Het is voor velen een unieke kans om met het gezin een uitstap te maken. Zonder wagen raak je niet ver en ook de dure ticketprijzen zijn vaak een hindernis.

Een uurtje later sta ik in de rij om de kaartjes te kopen. 'Mevrouw, uw rugzak staat open', zegt de man juist achter mij. Hij kijkt naar een aantal gezinnen die mee zijn op onze uitstap. 'Let op voor zakkenrollers,' vervolgt hij. Ik bedank de man, maar ervaar toch ook een onterechte verholen beschuldiging.

Bij de middagpauze hebben enkele gezinnen te veel eten mee zodat ze kunnen delen. Een moeder vertelt dat ze onlangs een man met autopech hielp: 'Ik bood hem aan zijn gezin te bellen en stuurde mijn dochter om eten en drinken voor hem te halen.'

De uitstap verloopt verder vlekkeloos. De volgende dag zit ik toevallig met mijn vriendin Marleen in de trein. Ze vertelt ook over zakkenrollers, maar wel van een andere soort. Haar schoonmoeder ging naar de oogarts. Ze schrok toen ze de factuur van de raadpleging kreeg. De dokter was blijkbaar niet geconventioneerd en ze moest maar liefst 200 euro op tafel leggen. 'Er waren wel wat speciale onderzoeken bij, maar het lijkt me toch veel,' zegt Marleen. Zelf onderga ik jaarlijks dezelfde onderzoeken en ik betaal nog niet de helft van die som.

Marijke Decuypere

EEN NATIONALE VOLKSUNIVERSITEIT OVER MENSENRECHTEN

Nationaal?

Zelfde dag, zelfde plaats, zelfde thema voor Nederlands- en Franstaligen. Daarom noemen we het een Nationale Volksuniversiteit. Een keer per jaar doen we het zo, eerst een gesprek in de eigen taalgroep, daarna samen, met hulp van tolken.

Mensenrechten? Dat is wat je nodig hebt om mensen te kunnen zijn.

En wat is dat dan precies? Onderwijs, vervoer, gezond wonen, als gezin kunnen samenleven. Hoe meer antwoorden gegeven werden hoe meer ze overlaptten, hoe duidelijker werd dat het ene recht verbonden is met het andere. *'Je moet alles kunnen betalen, daarvoor heb je een inkomen nodig dat je ook toelaat om nog eens een koffie te gaan drinken, om onder de mensen te komen.'*

Mag de maatschappij iets terug verwachten?

Jawel, maar onze bijdrage wordt vaak niet aanvaard, niet gewaardeerd of niet gezien.

'Ik heb zelf in het bijzonder onderwijs gezeten, na school moest ik werk zoeken, niemand wou mij aannemen omdat ze wisten dat ik in het bijzonder onderwijs had gezeten. Heel vernederend. Ik kon alleen werk vinden in een beschutte werkplaats. Daar ben ik bij de goede.'

'Mensen zouden een ticket moeten krijgen voor de arbeidsmarkt. Dat als je stopt met studeren, zonder diploma, je toch nog meetelt, toch nog belangrijk bent voor de maatschappij.' Kennis van mensen in armoede wordt niet gehoord of niet gebruikt. 'Daarom werken goedbedoelde maatregelen soms niet. We kunnen ons niet de luxe veroorloven om die kennis te laten liggen,' zei Olivier De Schutter.

Geschonden rechten

De problematiek van de wachtlijsten kwam veel aan bod. Een wachtlijst voor sociale woningen, psychologische hulp, zorg. Een vrouw getuigde dat haar broer 15 jaar op de wachtlijst stond voor een sociale woning. Nu is hij gestorven, voor hij ooit een woning toegewezen kreeg. Goed wonen, dat is het begin, de basis van een menswaardig bestaan. Hier kwam ook het statuut van samenwonende ter sprake. Mensen verliezen rechten als ze gaan samenwonen, in een relatie, of als ze een familielid onderdak geven. Als samenwonen minder zou bestraft worden, dan zouden er al direct een aantal woningen vrijkomen.

Iemand vertelde dat haar dochter haar schreeuwend opbelde: 'Mama, ben ik nu geen goede moeder?' Ze had een controlebezoek gekregen van een dienst. Van de zolder tot de kelder was haar huis gecontroleerd. Ook de inhoud van de koelkast. Als mensen het gevoel hebben dat ze in ruil voor hulpverlening hun waardigheid moeten inleveren, ook dan worden rechten geschonden.

Een conclusie: mensen met wensen

We zijn allemaal mensen met wensen, we verlangen naar een menswaardig bestaan, en de mensenrechten zijn de steunpilaar die ons hoop geeft. Maar er is nog veel werk aan de winkel.

M.T. Poppe

Met dank aan:

Nona, die uitgebreid nota nam

Marc, Martine, Marleen, die de 'Echo's' van

deze volksuniversiteit schreven (zie onze website)

Alle deelnemers voor hun inbreng

UNIVERSELE VERKLARING

In het park van Tour&Taxis staat een obelisk van 12 meter hoog met dertig gekleurde stenen die komen van de hele planeet. In elke steen is één artikel gegrift uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. De Verklaring werd aangenomen door de Verenigde Naties op 10 december 1948. Het is de grondslag en toetssteen voor de vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld.

WOUTER COX

Twee jaar lang werd de volksuniversiteit voorbereid en geanimeerd door Wouter. 'Je deed het met hart en ziel,' zei Bert Luyts in zijn dankwoord. 'Het is telkens een uitdaging dat mensen hun ding kunnen zeggen. Je brengt het beste in ons naar boven.'
 'Ik vind jullie mooie mensen,' zei Wouter. 'De volksuniversiteit is en blijft heel belangrijk.'

OLIVIER DE SCHUTTER

'Ik moet luisteren, ik ben een boodschapper'. Olivier De Schutter pendelde in de volksuniversiteit tussen de beide taalgroepen en gaf dan in het auditorium voor de hele groep zijn bevindingen weer. Voor de Verenigde Naties is hij rapporteur voor extreme armoede en mensenrechten. 'De ogen en oren zijn van mensen in de frontlinie,' zo omschrijft hij zijn taak 'want beslissingen worden zelden vanuit hun standpunt genomen.'

OVER DE VOLKSUNIVERSITEIT

Zo begon het

'De eersten die over grote armoede iets te zeggen hebben zijn de mensen die de armoede aan den lijve ondervinden'. In 1972 start Joseph Wresinski, de stichter van ATD Vierde Wereld, in Parijs met wekelijkse 'dialogen met de Vierde Wereld'. Later wordt het de 'Volksuniversiteit van de Vierde Wereld' genoemd. Die wordt ondertussen georganiseerd in verschillende landen waar ATD Vierde Wereld actief is, vanaf 1982 ook in Vlaanderen, enkele keren per jaar. Voorafgaand wordt het thema voorbereid in plaatselijke groepen of verenigingen.

Wat deelnemers uit Aalst ervan vinden

Mark De Geest kent ATD Vierde Wereld al langer. Nu hij met pensioen is, na een loopbaan als maatschappelijk werker in een OCMW, is hij vrijwilliger bij de vzw Mensen voor Mensen in Aalst. Hij komt met een delegatie uit Aalst naar de Volksuniversiteit. 'Het is belangrijk te voelen dat we met onze lokale groep deel uitmaken van een hele historiek, nationaal en internationaal en dat we weten hoe de ideeën van structurele armoedebestrijding gegroeid zijn. Ook de sfeer op de volksuniversiteit vind ik treffend, een sfeer van ontmoeting, met aandacht bij de andere(n) zijn, van mekaar leren, solidariteit

en zoeken naar wat goed beleid kan zijn en hoe dit bij onze politici en verantwoordelijken te brengen.'

Voor Tamara is het een positieve ervaring, een plaats waar ze makkelijk 'boeiende gesprekken kan hebben met anderen.' Het raakt haar dat sommigen zich nog haar moeder herinneren, Dianneke, die ondertussen overleden is maar vroeger ook deelnam.

Voor Sonja was het in juni de eerste keer. Dat zoveel mensen het woord namen trof haar. 'De micro vloog van hier naar daar. Deze dag heeft me geraakt. We moeten blijven strijden. In Aalst zeggen ze "weir doen voesh!" We doen voort.'

David leerde veel in de voorlaatste volksuniversiteit, in Gent. Hij heeft ook veel gehad aan een gezinsbabbel die recent doorging in het Vierdewereldhuis, samen met de Gezinsbond.

Cynthia: 'Op de volksuniversiteit worden onderwerpen besproken die belangrijk zijn voor ons. Het is een meerwaarde dat dit daarna naar het beleid gaat.' Ze ervaart een grote samenhang die haar kracht geeft. Ook haar kinderen gingen al mee en deden leuke activiteiten.

Wie is welkom?

Mensen met een langdurige ervaring van armoede en mensen die naast hen staan.

In de beginjaren was de volksuniversiteit een besloten bijeenkomst. De bekommernis was toen: een veilige plaats creëren waar mensen durven spreken. Nu is het nog steeds op uitnodiging. Maar wie wil deelnemen kan ons dat laten weten. Ook plaatselijke groepen en verenigingen waar armen het woord nemen brengen nieuwe mensen mee. Wie voor de eerste keer komt stelt zich voor.

Gasten

Vaak wordt rond een thema een **gast** uitgenodigd die vanuit zijn verantwoordelijkheden in de samenleving met de deelnemers in gesprek gaat. Recente gasten waren onder andere minister Benjamin Dalle en Henk Van Hootegem, coördinator van het Steunpunt tot bestrijding van armoede.

‘NA DEZE ERVARING IN PERU WIL IK ME BLIJVEN INZETTEN VOOR MENSEN DIE IN ARMOEDE LEVEN’

Maxim (22) uit Lokeren en zijn vriendin Margaux uit Parijs werkten een half jaar mee met het ATD-team in Peru. ‘Voordien had ik nooit stilgestaan bij armoede’, zegt Maxim.

Cuyo Grande is een landelijke gemeenschap in de heilige vallei van de Inca's, op 1 uur rijden van de historische stad Cusco. Omringd door de rijke geschiedenis van een verdwenen bevolking leven mensen hier grotendeels van het land. Omdat het hard werken is voor weinig geld, helpen de kinderen vaak mee om het werk rond te krijgen. ATD Vierde Wereld heeft hier een 'cultureel centrum' en organiseert straatbibliotheken en

ateliers. Zo worden er bijvoorbeeld workshops gegeven om de jeugd te leren lassen. Ook zit ATD mee in het bestuurscomité van Cuyo Grande en heeft zo een impact op de mensen die er leven. In deze gemeenschap hebben we zes maanden doorgebracht. ATD Vierde Wereld is sinds 1987 aanwezig in Peru en heeft ook projecten in de hoofdstad Lima en in Cusco. Bij aankomst werden we opgewacht door het ATD-team

▲ Maxim (bovenaan, 3de van links) en Margaux (centraal). Deze foto werd genomen met de studenten uit Chili.

▲ 'De juiste aanmoediging en ondersteuning voor kinderen in armoede is enorm belangrijk. Appreciatie en voldoening ervaren geeft hen een enorme kracht.'

van Cusco, een kleine groep permanente medewerkers en vrijwilligers. Onze aanwezigheid was een steun om een permanente aanwezigheid in Cuyo Grande te verzekeren. Ons werk begon in januari 2024 en eindigde in juni.

In januari hielpen we samen met studenten uit Chili mee aan het festival van 'kennis en kunst'. Deze studenten verbleven 1 maand bij ons in het kader van een schoolprogramma.

Het festival duurde 3 weken en ging door in Cusco, Cuyo Grande en Perka. Er waren spelletjes rond psychologie en geografie. Ikzelf maakte muziekinstrumenten, mijn 'leerlingen' hadden de keuze om kazoos uit gerecupereerde ijsstokjes te maken of ze konden Maracassen maken uit ballonnen. Margaux maakte een muurschildering met de kinderen. Wat ik zelf geleerd heb is dat de juiste aanmoediging en ondersteuning voor kinderen in armoede enorm belangrijk is. Als een kind te horen krijgt dat het ergens goed mee bezig is, ervaart het een gevoel van voldoening en appreciatie. De kracht die dit gevoel kan opwekken, is niet te onderschatten.

De volgende maanden begon het werk waarvoor we naar Peru waren gekomen. We verbleven in een huisje in Cuyo Grande en organiseerden driemaal per week een straatbibliotheek. Die heten hier 'Bibliotecas de campo', veldbibliotheken, omdat ze vaak midden op een veld doorgaan. Verder hielpen we Theo, de tuinier, om de tuin te onderhouden. Er waren ook andere acties. Een ervan heeft mijn verblijf in Peru toch wel gemarkeerd. Tijdens onze laatste maand kregen Margaux en ik het nieuws

te horen dat er een gezin uit hun huis werd gezet. De overheid had een fout gemaakt. Het bleek dat hun huis niet op het juiste deel van het land stond. De familie kreeg twee weken de tijd om het huis te verlaten. Een nieuw huis konden ze niet betalen, en we besloten met ATD om hier iets aan te doen. We zamelden geld in, maar werkten ook zelf mee. Zo leerde de familie ons metselen en bouwen. Dit vond ik persoonlijk fantastisch. Eenmaal ons werk erop zat, werd het huis ingehuldigd met een groot feest. Uit dank en traditie maakte de familie ons peter en meter van het huis.

Wanneer ik terugkijk op deze zes maanden, voel ik vooral dankbaarheid en blijdschap. De gastvrijheid van het lokale team en de inwoners van Cuyo Grande, de bereidheid om altijd te helpen zal ik nooit vergeten. Tenslotte waren Margaux en ik twee buitenstaanders, maar dit gevoel hebben we nooit gehad.

Na deze ervaring in Peru wil ik me blijven inzetten voor mensen in armoede. Zo besloot ik om dit jaar opnieuw mee te doen met de gezinsvakantie van ATD Vlaanderen. Ik ben zelf 22 jaar en heb nooit armoede gekend in mijn familie. Ik vind het mijn plicht om te helpen wanneer ik kan, niet VOOR mensen in armoede maar MET mensen in armoede.

Maxim Charlent

De weg naar Peru

Voor ik met ATD in contact kwam was armoede voor mij een 'ver van mijn bed show'. Maar drie jaar geleden kwam ik Margaux tegen, uit Parijs. Ze wilde haar studie combineren met werken en ontdekte ATD Frankrijk. Gedurende 2 jaar werkte zij mee aan de vakanties. Na onze studies maakten we plannen voor een wereldreis. We wilden ook werken tijdens deze reis, we hadden geen budget om zomaar een jaar lang te reizen. Toen Margaux haar vertrek aankondigde bij ATD kreeg ze het aanbod voor een 'missie' in Peru. We gingen hier gretig op in. De afspraak was wel dat ik ATD eerst beter moest leren kennen. Ik nam contact op met het team van ATD Vlaanderen en engageerde me in 2023 voor de gezinsvakantie.

GEZINSVAKANTIE IN DE VLAAMSE ARDENNEN

'Waarom was het voor jou een fijne vakantie week?' vroegen we aan de kinderen bij het kampvuur op de laatste avond. 'Omdat ik hier meteen vrienden had.' 'Omdat we veel konden fietsen en gingen zwemmen.' 'Omdat er hier lekker eten is.'

Met een groep van 25 mensen, van 3 maanden tot 66 jaar, trokken voor de derde zomer op rij naar de Vlaamse Ardennen. Op het programma: rust, groen, gezelligheid, veel spel en sport, een speurtocht, creativiteit en uitstappen naar Geraardsbergen, het zwembad en Pairi Daiza. Een week van veel onderlinge solidariteit en vreugde voor de vier gezinnen en alle teamleden.

Mogelijk gemaakt met de steun van de Warmste Week, van de Koning Boudewijnstichting en van veel vrijwillige inzet.

PROJECT V, MET DE V VAN VAKANTIE

Elke dinsdag van juli en augustus nam een groep kinderen van Taporí & Straatbibliotheek deel aan Project V in Willebroek, een project van OPENDOEK voor kinderen en jongeren die niet op vakantie kunnen. OPENDOEK is de organisatie die het theater in de vrije tijd inspireert en ondersteunt. Aan de hand van workshops met professionals uit de theaterwereld, gaat Project V zomerverlies tegen en maakt het dat kinderen een verhaal hebben op 1 september.

In samenwerking met de Dienst Samenleven van de gemeente Willebroek. Project V kreeg ook steun van de Warmste Week.

▲ Aan het werk voor Project V

ONTMOETING AAN ZEE

Geen zomer zonder zee. Geen ontmoeting zonder de anderen. Ook dit jaar genoten ATD-leden uit heel Vlaanderen samen van een dag in Oostende. Elkaar terugzien, elkaars kinderen en kleinkinderen leren kennen, gewoon samen-zijn. En de verwondering van een moeder die voor het eerst aan de Noordzee was: 'Ik wist niet dat deze zee zo ver terugtrok.'

Katia Mercelis

Onze weg uitstippelen

Armoedebestrijding, hoe pakken we dat aan? ATD Vierde Wereld heeft beleidsplannen, voor de afzonderlijke vzw's en ook een strategisch plan voor ATD Vierde Wereld België. Die plannen moeten op geregelde tijden onder de loep genomen worden en bijgestuurd waar nodig. Een groep mensen neemt dit denkwerk op zich en trekt zich daarvoor af en toe een weekend terug. Begin juni ging zo'n oriëntatieweekend door. Een combinatie van mensen die hier al ervaring in hadden en nieuwe militanten die een frisse dynamiek in de gesprekken brachten. Eind 2024 komt de groep opnieuw samen.

17 oktober 2024

37ste Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede

Brugge | Zaterdag 12 oktober

10u-12u: optocht, start aan Centrum Van Volden (Boeveriestraat), langs het Zand door de Zuidzandstraat en de Steenstraat naar de Markt en terug via de Geldmuntstraat en de Noordzandstraat. Daarna is er voor al wie mee opstapt een broodjesreceptie in Centrum Van Volden.

Gent | Donderdag 17 oktober

11u: actie en herdenking op het Sint-Pietersplein met de Gentse scholen, BMLIK en de medestanders van ATD.

Avond: herdenking aan de Steen op het Sint-Pietersplein met een tekst van père Joseph Wresinski. Brengen van getuigenissen. Een strijdlieiders koor. Aandacht voor de strijdpunten van Ieders Stem Telt. Een hulde aan de overledenen door Waardige Uitvaart.

Oostende | Donderdag 17 oktober

11u55: solidair soepmoment aan de bieb.

14u-17u: dialoogtafels in de forumzaal van de bieb met 7 thema's aan 7 tafels.

19u30: filmvoorstelling 'Holy Rosita' in de forumzaal van de bieb

Het solidair soepmoment wordt georganiseerd door de Werkgroep 17 oktober. De dialoogtafels en de filmvoorstelling zijn een initiatief van de aRmbassade.

De activiteiten worden nog verder aangevuld op onze website.

Nieuw maar niet onbekend

Lieve Wydooghe is de nieuwe voorzitter van de vzw ATD Vierde Wereld België. Lieve leerde ATD kennen tijdens haar studententijd in Leuven. Ze studeerde rechten, was jarenlang gemeentescretaris van Gistel en is nu adjunct algemeen directeur van de stad. Ze woont ook in Gistel.

Lieve volgt hiermee André Denayer op die om gezondheidsredenen ontslag nam. Bedankt André en welkom aan Lieve.

Ides Nicaise blijft zich engageren als voorzitter van de vzw ATD Vierde Wereld Vlaanderen.

WAT IS EEN AMBITIEUS SANERINGSBELEID?

Vlak vóór de vakantie kreeg de Belgische regering van de Europese Commissie te horen dat ze haar ontspoorde begroting in de komende 7 jaar voor minstens 23 miljard moet saneren. Niet ten onrechte: we moeten een schuld-sneeuwbal vermijden.

Sommige partijen willen daarom de hakbijl zetten in de sociale uitgaven: de leeflonen desindexeren, de werkloosheidsuitkeringen beperken in de tijd... een scenario waarvoor we al lang waarschuwen: de armsten zullen alweer het gelag betalen. We moeten het blijven herhalen: het leefloon ligt nog steeds een heel eind beneden de officiële armoedegrens. De vorige regering had een inhaaltraject ingezet; laat ons dat alsjeblieft voortzetten, niet terugschroeven! Idem met de werkloosheidsuitkeringen: het armoederisico bij langdurig werklozen is nog steeds veel te hoog. Het is onaanvaardbaar om deze mensen hun schamele uitkering te ontnemen.

Het woord sanering wordt helaas te vaak eenzijdig geïnterpreteerd als besparing, naar verluidt omdat 'de belastingdruk in België al één van de hoogste ter wereld is'. Een foute redenering, want een groot deel van de zogenaamde belastingdruk zijn sociale bijdragen die herverdeeld worden om specifieke behoeften te lenigen. En wat dan met de gigantische berg van *vermogens* (vastgoed, aandelen, spaargelden, bedrijfswagens, enzovoort) die nauwelijks belast worden? En wat met de strijd tegen belastingontwijking en -fraude? Een ambitieus en rechtvaardig begrotingsbeleid moet *alles* in de weegschaal leggen en rechtvaardige prioriteiten leggen. Dat geldt ook voor de overheidsuitgaven. Om maar één element te vermelden: de Belgische overheid steunt jaarlijks verbruikers van fossiele brandstoffen voor 13 à 20 miljard. Ook daartegen trekken armoede- en klimaatorganisaties aan hetzelfde zeel.

Het recentste tweeejaarlijks verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede¹, waaraan ATD Vierde Wereld veel heeft bijgedragen ging over financiële armoede en ongelijkheid. Er staan een aantal aanbevelingen in die voor het formatieberaad - en het begrotingsbeleid in het bijzonder - heel relevant kunnen zijn. We zetten er enkele op een rijtje. Eén: bereken van elke (budgettaire) maatregel vooraf de impact op gezinnen in armoede (armoedetoets): zo voorkom

je schadelijke neveneffecten. Twee: de sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen. Vermogensbelasting en de minimumbelasting op multinationals zijn realistisch haalbaar: ethische principes moeten hier primeren op de (valse) argumenten van tegenstanders. Drie: til alle sociale minima verder op tot de armoedegrens: het zal op termijn veel kosten besparen. Vier: bestraf het samenwonen niet langer door lagere uitkeringen (ook dat zal schade en kosten voorkomen).

“DE NIEUWE REGERING MOET SANEREN. DAT HOEFT NIET TEN KOSTE TE GAAN VAN ARMOEDEBESTRIJDING.”

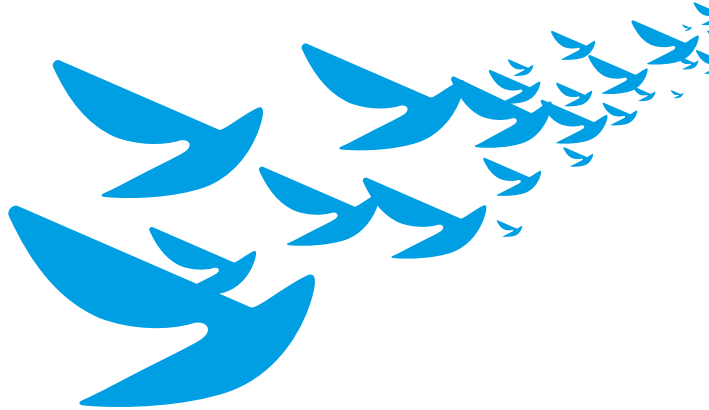
Vijf: behandel inkomens uit werk en uitkeringen gelijk bij de toekenning van sociale voordelen - bij voorkeur met glijdende inkomensschalen, zodat één euro extra inkomen niet leidt tot een veelvoud aan gemiste voordelen. Zes: laat de overheidssteun voor de groene transitie ook ten goede komen aan de laagste inkomensgroepen, dus ook aan huurders en onvermogene eigenaars. Zeven: besparen op (overheids) diensten door digitalisering is best ok, maar zorg ervoor dat er steeds loketten bereikbaar blijven voor wie digitaal onvoldoende mee kan.

Duidelijke en rechtvaardige prioriteiten stellen: dat is ambitieus saneringsbeleid.

Ides Nicaise

¹ *Steunpunt ter bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (2023), De financiële dimensie van armoede. Een bijdrage aan politiek debat en politieke actie, <https://armoedebestrijding.be/publicaties/publicaties-steunpunt/tweeejaarlijks-verslag/tweeejaarlijks-verslag-2022-2023-de-financiële-dimensie-van-armoede/>*

Deze column verscheen op 21/8 in De Tijd als opiniestuk.

STARTDAG

21 september 2024

VOLKSUNIVERSITEIT

5 oktober 2024

14 december 2024

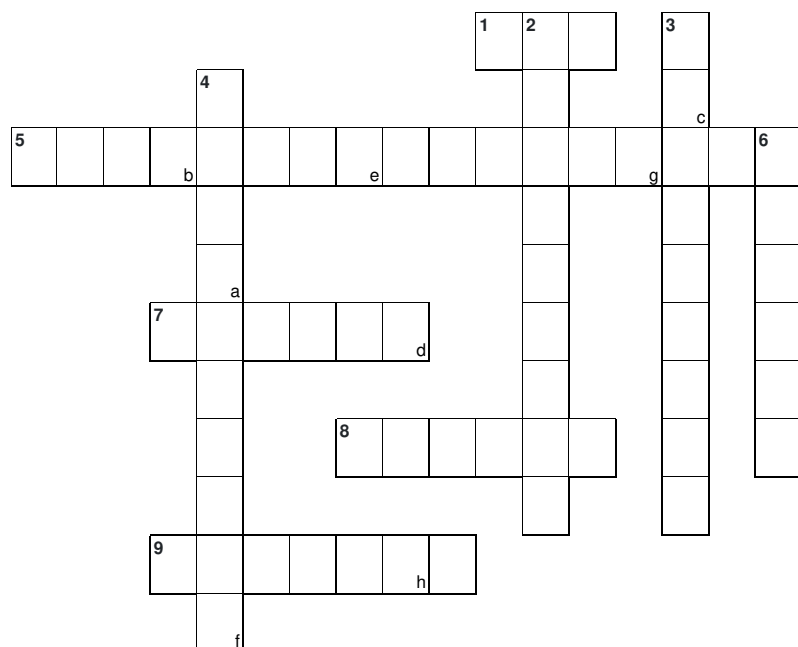
KRUISWOORDPUZZEL

Horizontaal

- 1 All Together for Dignity
- 5 Actie met kinderen op de straat
- 7 Vierde ...
- 8 De kinderwerking van ATD Vierde Wereld
- 9 De 20 km van ...

Verticaal

- 2 Plein in Parijs waar de Gedenksteen onthuld werd
- 3 Familiennaam van père Joseph
- 4 Partnervereniging uit Antwerpen
- 6 Kruising van ...

Oplossing

a	b	b	c	d	e	f	g	h	e	d
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

kruiswoordpuzzelfabriek.nl - maak je eigen kruiswoordpuzzel

Stuur de oplossing van het kruiswoordraadsel naar contact@atd-vierdewereld.be vóór 1/10/2024 en win een set van 12 wenskaarten (een onschuldige hand trekt de winnaar uit de inzendingen).

OPKUIS ADRESSENBESTAND

Geen tijd meer om het Vierde Wereldblad te lezen? Laat het ons dan zeker weten via contact@atd-vierdewereld.be. Je kan je ook digitaal abonneren op het Vierde Wereldblad. Je krijgt dan een mailtje wanneer het nieuwe Vierde Wereldblad op de website staat (4x/jaar).